

KOLMAS DUUMA

Hallitus realisoi sen iljettävän rikoksen tuloksia, jonka se teki kansaa vastaan kesäkuun 3 päivänä: rujo vaalilaki, joka kokonaan vääristää ei ainoastaan koko kansan tahdon, vaan myöskin vaalioikeuksia nauttivan vähemmistön tahdon tilanherrojen ja kapitalistien pienen ryhmän hyväksi, on antanut tsarismille toivotut tulokset. Duumaan valittavasta 442 edustajasta on tämän artikkelin kirjoittamishetkeen mennessä valittu 432; valita pitää enää 10, joten vaalien yleiset tulokset ovat jo riittävästi selvinneet. Likimääräisen laskelman mukaan osoittautuu, että sosialidemokraatteja on valittu 18, muita vasemmistolaisia 13, kadetteja 46, heille läheisten ryhmien jäseniä 55, lokakuulaisia 92, suunnaltaan näille läheisten ryhmien jäseniä 21, kaikenlaisia oikeistolaisia 171, siinä luvussa 32 Venäjän kansan liiton jäsentä, puolueettomia 16.

Puolueettomien vähäistä lukumäärää huomioon ottamatta kaikki muut edustajat voidaan siis jakaa 4 ryhmään: äärimmäinen vasemmisto, joka muodostaa kaikkiaan vähän yli 7 prosentin, vasemmistolainen (kadettilainen) keskusta — 23 prosenttia, oikeistolainen (lokakuulainen) keskusta — 25,1 prosenttia ja oikeisto — 40 prosenttia; puolueettomat muodostavat hiukan alle 4 prosentin.

Ainoakaan näistä ryhmistä erikseen otettuna ei muodosta ehdotonta enemmistöä. Vastaako tällainen tulos täydellisesti uuden vaalilain innoittajien ja laatijain toivomuksia ja odotuksia? Olemme sitä mieltä, että tähän kysymykseen tulee vastata myöntävästi ja että itsevaltiudellista tsarismia tukevien valtaapitävien ryhmien katsantokannalta Venäjän uusi „parlamentti” on sanan täydessä merkityksessä *chambre introuvable* *.

* Sellainen, jota parempaa et löydä: sellaiseksi sanoi Ludvig XVIII v. 1815 Ranskan mustasotnialaista edustajakamaria.

Asia on niin, että meillä, samoin kuin missä hyvänsä maassa, jossa on itsevaltiudellinen tai puoli-itsevaltiudellinen järjestelmä, on olemassa oikeastaan kaksi hallitusta: toinen virallinen — ministeristö, toinen kulissientakainen — hovin suosikkikunta. Tämä viimeksi mainittu nojautuu aina ja kaikkialla yhteiskunnan taantumuksellisimpiin kerroksiin, feodaaliseen — meidän kielellämme sanottuna mustasotnia-laiseen — aatelistoon, joka ammentaa taloudellisen voimansa suurmaanomistuksesta ja siihen liittyvästä puolittain maa-orjuudellisesta taloudesta. Tämä hemmoteltu, turmeltunut ja rappeutunut yhteiskuntaryhmä on räikeä esimerkki mitä inhottavimmasta loismaisuudesta. Kuinka äärettömään turmeltuneisuuteen siinä rappeutuminen menee, sen osoittaa Moltke-Gardenin skandaalimainen oikeusjuttu Berliinissä, jossa paljastui se likakaivo, jollaiseksi osoittautui vaikutusvaltainen suosikkikunta Saksan puoli-itsevaltaisen keisarin Wilhelm II hovissa. Kenellekään ei ole salaisuus, etteivät meilläkään Venäjällä ole vastaavissa piireissä samantapaiset iljettävyudet poikkeustapauksia. „Oikeisto-laisten” suuri joukko tulee III Duumassa ainakin valtaosaltaan, ellei kokonaisuudessaan, puolustamaan juuri tuon yhteiskuntahomeen ja -ruoosten etuja, noiden „valkaistujen hautojen” etuja, joita synkkä menneisyys on meille perinnöksi jättänyt. Maaorjuustalouden, aatelisten etuoikeuksien ja itsevaltiudellis-aatelisen komennon säilyttäminen on noille mastodonteille ja ichthyosaurioille — „biisoni” on heille liian kunniallinen nimitys — kysymys elämästä ja kuolemasta.

Mastodontit ja ichthyosauriat ponnistavat tavallisesti kaikki voimansa voidakseen hovilaista kaikkivaltaansa hyväksi käyttäen alistaa täydelliseen ja jakamattomaan valtaansa myöskin virallisen hallituksen — ministeristön. Huomattavalta osaltaan ministeristö on tavallisesti heidän käskyläisiään. Usein ei ministeristö kuitenkaan kokoonpanonsa enemmistön puolesta vastaa täydellisesti suosikkikunnan vaatimuksia. Vedenpaisumuksentakaisen pedon, maaorjuuskauden pedon kilpailijana on tässä tapauksessa alkuperäisen kasaantumisen kauden peto, joka myöskin on raaka, ahne ja loismainen, mutta jolla on jonkin verran kulttuurisilausta ja — mikä tärkeintä — halu myöskin kahmaista suuri pala valtionpiirakkaa takeiden, avustusten, toimilupien, suojelutariffien y.m. muodossa. Tämä

maanomistaja- ja teollisuusporvariston kerros, joka on tyyppillinen alkuperäisen kasaantumisen kaudelle, saa ilmaisansa lokakuulaisuudessa ja siihen liittyvissä virtauksissa. Sillä on paljon intressejä, jotka ovat yhteisiä mustasotnialaisten kanssa sans phrases*, — taloudellinen loismaisuus ja etuoikeudet, pikkumainen patriotismi ovat lokakuulaiselta kannalta yhtä välttämättömiä kuin mustasotnialaiseltakin kannalta.

Niin muodostuu mustasotnialais-lokakuulainen enemmistö III Valtakunnanduumassa: se nousee huomattavaan lukuun — 284 henkeä 432:sta, s.o. 65,7 prosenttia, yli $\frac{2}{3}$ koko edustajaluvusta.

Se on linnoitus, joka turvaa hallitukselle mahdollisuuden auttaa agraaripolitiikassa taloudelliseen häviöön joutuneita tilanherroja likvidoimaan edullisesti maansa ja samalla ryöstämään vähämaiset talonpojat puti puhtaaksi, mahdollisuuden luoda työväenlainsäädännöstä ase pääomalle proletariaatin mitä epäinhimillisintä riistämistä varten ja turvata finanssipolitiikassa verojen päätaakan säilyttäminen kansanjoukon harteilla. Se on suojelustullijärjestelmän ja militarismin linnoitus. Lokakuulais-mustasotnialaisen enemmistön vastavallankumouksellista luonnetta ei kukaan kiistä.

Mutta siinähan se asia onkin, että se ei ole ainoa III Duumassa oleva enemmistö. On olemassa vielä toinen enemmistö.

Mustasotnialaiset ovat lokakuulaisten luotettavia liittolaisia, samaan tapaan kuin hovin suosikkikunta on ministeristön liittolainen tsarismin suojelemisessa. Mutta samoin kuin hovin suosikkikunta ilmaisee elimellistä pyrkimystä ei niinkään paljon liittoon ministeristön kanssa kuin herruuteen sen yli, samoin mustasotnialaisetkin haluavat diktaatturia lokakuulaisten yli, ahdistavat heitä, pyrkivät rusentamaan heidät alleen.

Kapitalismin edut, vaikka tuo kapitalismi olisikin raa'an petomaista ja loismaista, eivät sovi yhteen maaorjuudellisen maanomistuksen jakamattoman herruuden kanssa. Molemmat toisilleen sukua olevat yhteiskuntaryhmät pyrkivät kahmaisemaan itselleen suuremman ja rasvaisemman piirakkapalasen, — siitä johtuu niiden kiertämätön erimieli-

* — ilman fraaseja; tässä tapauksessa ilman kaunistelua. *Toim.*

syys paikallisen itsehallinnon ja valtiovallan keskusorganisaation kysymyksissä. Mustasotnialaiset eivät tarvitse zemstvossa ja kaupungin Duumassa mitään muuta kuin sen, mitä on olemassa, mutta keskuksessa — „alas kirottu perustuslaki”. Lokakuulaisten pitää voimistaa vaikutustaan sekä zemstvossa että Duumassa, ja keskuksessa heille on tarpeen „perustuslaki”, vaikkakin hyvin tyypistetty ja joukoille näennäinen.

„Russkoje Znamja”⁵⁰ ei suotta herjaa „lokakuulaisia”, mutta „Golos Moskvyy”⁵¹ on puolestaan sitä mieltä, että III Duumassa on oikeistolaisia enemmän kuin tarpeeksi.

Ja niinpä asioiden objektiivinen kulku pakoittaa lokakuulaisia etsimään tässä suhteessa liittolaisia. Niitä olisi jo kauan sitten voinut löytää vasemmistolaisesta (kadettilaisesta) keskustasta, joka on jo kauan puhunut vilpittömästi uskollisuudestaan perustuslaille, mutta juttu on siinä, että kapitalistisen kasaantumisen kauden Venäjän nuori porvaristo, jota kadetit nykyisin edustavat, on säilyttänyt menneisyydestä hyvin epämukavia ystäviä ja eräitä epämiellyttäviä perinteitä. Poliittisen alan perinteistä oli muuten helppo luopua: monarkisteiksi kadetit julistivat itsensä jo aikoja sitten, jo ennen ensimmäistä Duumaa, vastuuvollisesta ministeristöstä he luopuivat vaiteten toisessa Duumassa, kadettilaiset ehdotukset erilaisista „vapauksista” sisältävät niin paljon piikkisalpoja, piikkilankaesteitä ja sudenkuoppia noita vapauksia vastaan, että voidaan olla täysin varmoja edelleen tapahtuvasta edistyksestä tässä suhteessa. Kapiinaan ja lakkoon kadetit suhtautuivat ennenkin moittivasti — ensin lempeän, sitten melankolisen moittivasti; vuoden 1905 joulukuun jälkeen moite muuttui puolittain ylenkatseeksi, ja ensimmäisen Duuman hajotuksen jälkeen jyrkäksi kieltämiseksi ja tuomitsemiseksi. Diplomatia, kaupanhieronta ja kaupanteko vallanpitäjain kanssa — sellainen on kadettilaisen taktiikan perusta. Ja mitä epämuokaviin ystäviin tulee, niin heitä jo kauan nimitetään yksinkertaisesti „naapureiksi”, ja äskettäin heidät on kaikkien kuullen julistettu „vihollisiksi”.

Voidaan siis sopia, ja niin syntyy uusi, taaskin vastavallankumouksellinen enemmistö — lokakuulais-kadettilainen enemmistö. Tosin se on toistaiseksi jonkin verran pienempi kuin puolet valittujen edustajain määrästä — 214 432:sta, — mutta ensinnäkin siihen liittyvät

epäilemättömästi ellei kaikki puolueettomat, niin ainakin osa heistä, ja toiseksi, on täysi syy odottaa, että vaalien jatkumisen yhteydessä se suurenee, sillä ne kaupungit ja suuri osa niiden läänien vaalikokouksista, joissa vaaleja ei ole vielä toimitettu, antavat valtaenemmistön joko loka-kuulaisia tai kadetteja.

Hallitus pitää itseään tilanteen herrana. Liberaalinen porvaristo myöntää nähtävästi sen todellisuudeksi. Tällaisissa oloissa on sopimus kantava pahemmin kuin milloinkaan ennen halpamaisen ja petturimaisen kompromissin leimaa, tarkemmin sanoen kaikkien niiden liberalismien asemien luovuttamisen leimaa, joilla on edes jonkinlainen demokratismin varjo. Selvää on, että ilman uutta joukko-liikettä ei tuollaisen sopimuksen avulla voida saada aikaan vähänkään demokraattista paikallisen hallinnon ja lakiasäätävien keskuselinten rakennetta. Lokakuulais-kadettilainen enemmistö ei kykene sitä meille antamaan. Entä voidaananko mustasotnialais-lokakuulaiselta enemmistöltä, kapitalistirosvojen kanssa liittoutuneilta raakalais-tilanherroilta odottaa vähänkään tyydyttävää agraarikysymyksen ratkaisua ja työläisten aseman helpottamista? Tähän kysymykseen voidaan vastata vain katkeralla naurulla.

Tilanne on selvä: *meidän chambre introuvable'mme ei kykene toteuttamaan vallankumouksen objektiivisia tehtäviä edes kaikkein rujoimmassakaan muodossa*. Se ei voi edes osittainkaan parantaa niitä ammottavia haavoja, joita vanha järjestelmä on Venäjään iskenyt,— se voi vain verhoata noita haavoja pahanpäiväisillä, äitelillä ja näennäisillä reformeilla.

Vaalien tulokset vielä kerran vahvistavat oikeaksi meidän varman vakaumuksemme: *Venäjä ei voi päästä rauhallista tietä siitä kriisistä, jota se parhaillaan kokee*.

Tällaisissa oloissa ovat sosialidemokratian lähivuoron tehtävät nykyhetkellä aivan selviä. Asettaen lopulliseksi päämääräkseen sosialismin voiton, vakuuttuneena siitä, että tämän päämäärän saavuttamiseksi tarvitaan poliittinen vapaus, ja ottaen huomioon sen seikan, että nykykautena on tuon vapauden saavuttaminen rauhallista tietä, ilman avoimia joukkoesiintymisiä mahdoton,— sosialidemokratia on velvollinen asettamaan nyt edelleenkin lähivuoroon demokraattiset ja vallankumoukselliset tehtävät luopumatta tietysti hetkeksikään enempää sosialismin propagandasta

kuin proletariaatin luokkaetujen puolustuksestakaan niiden suppeassa mielessä. Edustaen nykyaikaisen yhteiskunnan edistyneintä ja vallankumouksellisinta luokkaa — proletariaattia, joka on Venäjän vallankumouksessa osoittanut teoissa kykynsä joukkotaistelun johtajan tehtävään, — sosialidemokratia on velvollinen tekemään kaikkensa sen hyväksi, että tämä tehtävä jäisi proletariaatille myös siinä vallankumoustaistelun uudessa vaiheessa, joka koittaa, — vaiheessa, jolle tulee olemaan luonteenomaista tietoisuuden entistä paljoo suurempi ylivoima vaistonvaraisuuteen nähden. Tässä tarkoituksessa *sosialidemokratian on pyrittävä kaikin voimin saamaan johtoonsa demokraattiset joukot ja kehittämään noissa joukoissa vallankumouksellista tarmoa.*

Tällainen pyrkimys johtaa proletariaatin puolueen kärkevään yhteentörmäykseen muiden poliittisten luokkajärjestöjen kanssa, joille niiden edustamien ryhmien etujen mukaisesti demokraattinen vallankumous on vihattu ja vaarallinen ei ainoastaan sellaisenaan, vaan erikoisesti myöskin siksi, että siinä on proletariaatilla hegemonia, jossa piilee sosialistinen vaara.

On aivan selvää ja täysin epäilemätöntä, että kumpikin duumaenemmistö — mustasotnialais-lokakuulainen ja lokakuulais-kadettilainen —, joihin vuorotellen nojautuen Stolypinin hallitus aikoo tasapainon säilyttää, kumpikin enemmistö, kumpikin omalla tavallaan — eri kysymyksissä — tulee olemaan vastavallankumouksellinen. *Taistelusta* toisen taikka toisen enemmistön ministeristöä tai jopa niiden erillisiä aineksia vastaan — taistelusta, joka olisi edes jossain määrin systemaattista ja suunnitelmallista — ei voi olla puhettakaan. Mahdollisia ovat vain erinäiset, tilapäiset selkkaukset. Tällaiset selkkaukset ovat mahdollisia ennen kaikkea ensimmäisen enemmistön mustasotnialaisen aineksen ja hallituksen välillä. Mutta ei pidä unohtaa, että ne eivät voi olla edes jossain määrin syviä, ja hallitus, vastavallankumoukselliselta perustalta lainkaan poistumatta, voi täysin mukavuuksin ja aivan helposti päästä noista selkkauksista voittajana nojautumalla toiseen enemmistöön. Vallankumouksellinen sosialidemokratia ja yhdessä sen kanssa kaikki muut III Duuman vallankumousmieliset ainekset eivät voi parhaalla tahdollaankaan käyttää noita selkkauksia vallankumouksen hyväksi muutoin kuin

puhtaasti agitatorisiin tarkoituksiin; kummankaan yhteen-törmäävän puolen „tukemisesta” tässä ei voi olla puhetta-kaan, sillä itse sellainen tukeminen olisi vastavallan-kumouksellinen teko.

Jonkin verran enemmän ja paremmin voidaan ehkä käyttää hyväksi mahdollisia selkkauksia toisen enemmistön eri ainesten välillä,— toisaalta kadettien ja toisaalta loka-kuulaisten ja hallituksen välisiä selkkauksia. Mutta tilanne on tässäkin sellainen, ettei ainoastaan subjektiivisten mieli-alojen ja aikomusten, vaan myöskin objektiivisten olojen vuoksi selkkaukset tulevat olemaan sekä pinnallisia että tilapäisiä, tulevat olemaan vain keinona, joka auttaa poliittisia kaupanhierojia tekemään kauppvoja ulkonaisesti säädyllisemmällä ehdoilla, mutta jotka asiallisesti ovat risti-riidassa demokratian etujen kanssa. *Sosialidemokratian on siis, kieltäytymättä käyttämästä hyväkseen näitäkään pin-nallisia ja harvoja selkkauksia, taisteltava sitkeästi demo-kraattisten ja vallankumouksellisten tehtävien puolesta ei ainoastaan hallitusta, mustaa sotniaa ja lokakuulaisia vas-taan, vaan myöskin kadetteja vastaan.*

Tällaisia ovat perustarkoituserät, jotka sosialidemokra-tian on kolmannessa Valtakunnanduudessa itselleen ase-tettava. On aivan ilmeistä, että nämä tarkoituserät ovat samat, jotka olivat proletariaatin puolueella toisessa Duu-massa. Ne on täydellä selvyydellä muotoiltu Lontoon edustajakokouksen hyväksymän Valtakunnanduuma koske-van päätöslauselman ensimmäisessä kohdassa. Tuossa kohdassa sanotaan: „socialidemokratian välittömästi poliit-tisena tehtävänä Duumassa on: a) sen selittäminen kan-salle, että proletariaatin ja vallankumouksellisen pikku-porvariston, erikoisesti talonpoikaiston, vaatimusten täyt-tämiskeinona Duuma on aivan kelpaamaton; b) sen selittäminen kansalle, että parlamentaarista tietä ei poliit-tista vapautta voida saavuttaa niin kauan kuin reaalinen valta jää tsaarihallituksen käsiin, että kansanjoukkojen avoin taistelu absolutismin aseellisia voimia vastaan on kiertämätön, taistelu, jonka päämääränä on täydellisen voiton turvaaminen — vallan siirtäminen kansanjoukkojen käsiin ja perustavan kokouksen koollekutsuminen yleisen, yhtäläisen, välittömän ja salaisen äänestyksen pohjalla”.

Tässä päätöslauselmassa, etenkin sen viimeisissä sanoissa, on muotoiltu myös sosialidemokratian toiminnan

tärkein *erityinen* tehtävä kolmannessa Duumassa, tehtävä, jonka sosialidemokraattiset edustajat ovat velvollisia täyttämään kesäkuun 3 päivän rikoksen koko halpamaisuuden paljastamisen yhteydessä. Tuota rikosta heidän ei pidä paljastaa tietenkään liberaaliselta näkökannalta perustuslain muodollisena rikkomisena, vaan laajojen kansanjoukkojen etujen julkeana ja karkeana rikkomisena, kansanedustuksen häikäilemättömänä ja kuohuttavana väärentämisenä. Tästä pitääkin johtua sen, *että laajoille kansanjoukoille selitetään III Duuman olevan täysin kansan etuja ja vaatimuksia vastaamattoman ja että tämän yhteydessä propagoidaan laajasti ja tarmokkaasti aatetta täysivaltaisesta perustavasta kokouksesta, joka pohjautuu yleiseen, välittömään, yhtäläiseen ja salaiseen äänestykseen.*

Sama Lontoon päätöslauselma määrittelee sangen selvästi Valtakunnanduumassa suoritettavan sosialidemokraattisen puoluetyön luonteen seuraavin sanoin: „etutilalle on nostettava sosialidemokraattisen duumaryhmän arvosteleva, propagandistinen, agitatorinen ja organisatorinen tehtävä”; „duumataistelun yleinen luonne on alistettava sille taistelulle, jota proletariaatti käy Duuman ulkopuolella, ja erikoisen tärkeää on taloudellisen joukkotaistelun käyminen ja sen tarpeiden palveleminen”. Aivan selvää on, kuinka kiinteässä, erottamattomassa yhteydessä duumatyön tällainen luonne on niihin tarkoituseriin, jotka, kuten ylempänä on mainittu, sosialidemokratian on Duumassa nykyhetkellä itselleen asetettava. Sosialidemokraattien rauhallinen lainlaadintatyö kolmannessa Duumassa sellaisissa oloissa, jotka tekevät joukkoliikkeet mitä todennäköisimmiksi, ei olisi ainoastaan epätarkoituksenmukaista, ei olisi ainoastaan naurettavaa donquijotelaisuutta, vaan myös proletariaatin etujen suoranaista pettämistä. Se johtaisi sosialidemokratian kiertämättömästi „omien tunnustensa madaltamiseen, mikä voisi vain saattaa sosialidemokratian huonoon valoon joukkojen silmissä ja irrottaa sen proletariaatin vallankumouksellisesta taistelusta”. Suurempaa rikosta eivät proletariaatin edustajat voisi Duumassa tehdä.

Sosialidemokratian arvosteleva toiminta pitää kehittää koko laajuuteensa ja kärkevöittää äärimmilleen sitäkin suuremmalla syyllä, kun III Duumassa tulee sitä varten olemaan aineistoa tavattoman runsaasti. Sosialidemokraattien täytyy Duumassa paljastaa pohjiaan myöten niiden

toimenpiteiden ja ehdotuksien luokkaperusta, joita niin hallitus kuin liberaalitkin tulevat Duumassa esittämään, ja samalla, täysin edustajakokouksen päätöslauselmaa vastaavasti, on kiinnitettävä erikoinen huomio niihin toimenpiteisiin ja ehdotuksiin, jotka koskevat laajojen kansanjoukkojen taloudellisia etuja; siihen kuuluvat työväen- ja agraarikysymys, budjettikysymys j.n.e. Kaikissa näissä kysymyksissä sosialidemokratian on asetettava hallituksen ja liberaalien katsantokantoja vastaan omat sosialistiset ja demokraattiset vaatimuksensa, nuo kysymykset ovat kansan elämän herkin hermo ja samalla hallituksen ja niiden yhteiskunnallisten ryhmien kipein kohta, joihin kumpikin duumaenemmistö nojautuu.

Sosialidemokraatit tulevat Duuman puhujalavalta pitämiensä puheiden lisäksi toteuttamaan Duumassa kaikkia näitä agitaatio-, propaganda- ja organisaatiotehtäviä vielä esittämällä lakiehdotuksia ja välikysymyksiä hallitukselle. Mutta siinä on eräs suuri vaikeus: lakiehdotuksen tai välikysymyksen esittämiseen tarvitaan vähintään *kolmenkymmenen* edustajan allekirjoitus.

Kolmeakymmentä sosialidemokraattia ei III Duumassa ole eikä tule olemaan. Se on epäilemätöntä. Siis sosialidemokratia *yksin*, ilman muiden ryhmien myötävaikutusta, ei voi esittää lakiehdotuksia eikä tehdä myöskään välikysymyksiä. On epäilemätöntä, että se suuresti vaikeuttaa ja mutkistaa asiaa.

Kysymys on tietenkin luonteeltaan johdonmukaisen demokraattisista lakiehdotuksista ja välikysymyksistä. Voiko sosialidemokratia tässä suhteessa odottaa myötävaikutusta perustuslaillis-demokraattiselta puolueelta? Ei tietenkään. Eiväthän kadetit, jotka ovat nykyään jo täysin suostuvaisia millään verhoamattomaan kompromissiin sellaisilla ehdoilla, ettei heidän ohjelmavaatimuksistaan, jotka jo ilman sitäkin ovat niin mitättömiä ja erilaisilla varauksilla ja poikkeuksilla supistettuja vähimmäismäärään, jää mitään jäljelle,— eiväthän kadetit rohkene ärsyttää hallitusta demokraattisilla välikysymyksillä. Kaikki me muistamme, että jo toisessa Duumassa välikysymysten yhteydessä esiintyneiden kadettilaisten puhujien puheet suuresti vaalenivat ja muuttuivat tämän tästä joksikin lapselliseksi leperrykseksi tai kohteliaiksi ja jopa kunnioitaviksi kysymyksiksi puolittaisine kumarruksineen. Ja nyt,

jolloin Duuman „työkykyisyydestä” lujempien ja varmempien verkkojen kutomisessa kansalle — että noista verkoista tulisi kahleita — on tullut yleinen puheenaihe, nyt heidän ylhäisyytensä herrat ministerit voivat nukkua rauhassa: kadettien puolelta heitä tullaan häiritsemään harvoin — tietenkin, sillä pitää säätää lakeja! — ja jos tullaankin häiritsemään, niin kaikkia kohteliaisuussääntöjä noudattaen. Eihän Miljukov suotta lupaa vaalikokouksissa „varjella liekkiä”. Niin, ja yksistäänkö Miljukov? Mitä merkitsee danilainen „alas Duuma” tunnuksen ehdoton hylkääminen? Eiköhän samaa liekin varjelemista? Ja eikö sitten Plehanov kehota sosialidemokratiaa kulkemaan juuri samaa „kohteliaisuuden” suuntaa, kun hän „tukee liberaalista porvaristoa”, jonka „taistelu” ei ole mitään muuta kuin reveransseja ja syviä kumarruksia?

Turhaa on puhuaakaan kadettien yhtymisestä sosialidemokraattien lakiehdotuksiin: näille lakiehdotuksillehan tulee olemaan ominaista selvästi ilmaistu agitatorinen luonne, ne tulevat ilmaisemaan johdonmukaisen demokraattisia vaatimuksia täydellisinä, ja se tulee tietysti herättämään kadettilaisissa piireissä yhtä suurta ärtymystä kuin loka-kuulaisissa ja jopa mustasotnialaisissakin.

Siis kadetit on tässäkin suhteessa heitettävä laskuista pois. Välikysymysten ja lakiehdotusten esittämisessä sosialidemokratia voi odottaa myötävaikutusta vain kadeteista vasemmalla olevilta ryhmiltä. Yhdessä sosialidemokraattien kanssa heitä nähtävästi kerääntyy 30 henkeä, ja siten saadaan siis täysi teknillinen mahdollisuus aloitteen ilmaisemiseen tässä suhteessa. Kysymys ei ole tietenkään jostain liitosta, vaan niistä „yhteistoiminnoista”, joiden „tulee”, Lontoon edustajakokouksen päätöslauselman sanojen mukaan, „sulkea pois kaikenlainen sosialidemokraattisesta ohjelmasta ja taktiikasta poikkeamisen mahdollisuus ja palvella vain sen yhteisen rynnäköön tarkoituksperiä, joka on suunnattu niin taantumusta vastaan kuin myös liberaalisen porvariston petturimaista taktiikkaa vastaan”.